

Agendapunt :
Voorstelnummer :
Raadsvergadering : 12 april 2012
Naam opsteller : Jennifer Dap
Informatie op te vragen bij : Jennifer Dap
Portefeuillehouders : Wethouder Luttik - Swart

Onderwerp: Vaststellen verordeningen Wet aanscherping WWB

Aan de raad,

Beslispunt: De verordeningen:

- Toeslagenverordening Wet werk en bijstand gemeente Bergen 2012;
- Afstemmingsverordening WWB, IOAW en IOAZ gemeente Bergen 2012;
- Verordening Langdurigheidstoeslag gemeente Bergen 2012;
- Participatieverordening gemeente Bergen 2012;
- Verordening participatie schoolgaande kinderen Wet werk en bijstand gemeente Bergen 2012 vast te stellen.

1. **Waar gaat dit voorstel over?**

Vooruitlopend op de Wet werken naar vermogen (WWNV) die per 1 januari 2013 in werking treedt, heeft de regering een aantal wijzigingen doorgevoerd in de Wet werk en bijstand (WWB) per 1 januari 2012.

Op 11 oktober 2011 is het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet Werk en Bijstand (WWB) en samenvoeging met de Wet Investeren in Jongeren (WIJ) door de Tweede Kamer aangenomen en op 20 december 2011 is de Eerste Kamer akkoord gegaan met deze nieuwe wet. Ingangsdatum van de wet is 1 januari 2012.

De wet is gericht op bevordering van deelname aan de arbeidsmarkt en vergroting van de eigen verantwoordelijkheid van uitkeringsgerechtigden verder te noemen 'belanghebbenden' (kortweg: Wet Aanscherping WWB). Uitgangspunten van deze wetswijziging zijn:

- Grotere nadruk op eigen verantwoordelijkheid burger in de voorziening in het bestaan;
- Versterking van het activerende karakter van de Wet werk en bijstand;
- Versterking van de vangnetfunctie van de Wet werk en bijstand.

De aanscherping van de WWB is om te benadrukken dat de bijstand écht het laatste vangnet is.

Op basis van deze nieuwe ontwikkelingen rond de gewijzigde uitgangspunten van de WWB zijn praktische aanpassingen nodig onder meer rond de verordeningen. De volgende verordeningen zijn aangepast: toeslagenverordening, afstemmingsverordening, langdurigheidstoeslagverordening en de participatieverordening.

Daarnaast is de gemeenteraad verplicht een verordening vast te stellen i.v.m. het terugdringen van het aantal kinderen dat maatschappelijk niet meedoet om financiële redenen. Deze verordening wordt 'participatie schoolgaande kinderen' genoemd. De verordeningen zijn nu gereed, regionaal afgestemd en worden u voor advies voorgelegd.

Doordat de wet is aangescherpt is de beleidsvrijheid minimaal te noemen.

Toelichting verordeningen

Toeslagenverordening

De bijstandsuitkering kan bestaan uit 3 componenten: de norm (wettelijk bepaald), toeslag en verlaging. De maximale toeslag bedraagt 20% van het wettelijk sociaal minimum. De WWB kent de mogelijkheid om de toeslag lager vast te stellen of de gezinsnorm te verlagen wegens het delen van noodzakelijke kosten van bestaan, de woonsituatie, het recentelijk beëindigen van een studie of voor 21- en 22-jarigen.

De huidige toeslagenverordening is geactualiseerd naar aanleiding van de wetswijzigingen per 1 januari 2012. Zo is de nieuwe definitie van 'gezin' die in de WWB wordt gehanteerd opgenomen: het inkomen van inwonende meerderjarige kinderen is niet meer van invloed op de hoogte van de toeslag of verlaging van de ouder(s), maar telt rechtstreeks mee voor het vaststellen van het recht op en de hoogte van de gezamenlijke gezinsbijstand.

De categorie verzorgende/ verzorgingsbehoevende is geschrapt uit de verordening. Deze groep wordt in de wet al als uitzonderingsgroep gezien voor de huishoudtoets.

Op de genoemde punten na is de systematiek van de huidige toeslagenverordening zoveel mogelijk gehandhaafd.

Afstemmingsverordening

De afstemmingsverordening wordt in overeenstemming gebracht met de nieuwe WWB. De verordening is vanaf 1 januari 2012 weer van toepassing op de doelgroep van de WIJ. Daarnaast is een aantal nieuwe bepalingen in de verordening opgenomen waarvoor een maatregel opgelegd kan worden:

- het indienen van een aanvraag voor algemene bijstand gedurende de termijn, genoemd in artikel 41, vierde lid van de wet.
- het niet naar vermogen trachten de mogelijkheden naar uit 's rijks kas bekostigd onderwijs te onderzoeken gedurende de termijn, genoemd in artikel 41, vierde lid, van de wet;
- het in onvoldoende mate meewerken aan het opstellen, uitvoeren dan wel evalueren van een plan van aanpak als bedoeld in artikel 44a, van de wet;
- het niet naar vermogen verrichten van door het college opgedragen onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder c, van de wet.

De verordening is slechts een richtlijn: de beoordeling van een gedraging in het individuele geval is altijd maatwerk. Er wordt gekeken naar de individuele omstandigheden van de cliënt.

Langdurigheidtoeslagverordening

Op twee onderdelen is de wetswijziging voor de verordening Langdurigheidstoelage van belang. Allereerst wijzigen de definities van de bijstandssubjecten (alleenstaand, alleenstaande ouder, gehuwde en gezin), wordt de bijstand voor inwonenden afgeschaft en de toets op het inkomen van de partner vervangen door een toets op gezinsniveau (huishoudinkomen). Daarnaast geldt de bepaling dat de inkomensgrens die voor het recht op langdurigheidstoelage maximaal 110% van de toepasselijke bijstandsnorm kan bedragen.

Participatieverordening

Het college is verantwoordelijk voor de ondersteuning van (onder meer) bijstandsgerechtigden bij de arbeidsinschakeling. Het is aan de gemeenteraad opgedragen om daarover regels te stellen en in een participatieverordening WWB vast te leggen.

De wijziging van de WWB per 1 januari 2012 werkt op enkele onderdelen in op de participatieverordening:

- Intrekking van de WIJ: doordat de Verordening Werkleeraanbod WIJ vervalt komen jongeren voor de arbeidsinschakeling onder het regime van de (participatieverordening) WWB te vallen;
- participatievoorzieningen: bij wet is een voor jongeren tot 27 jaar een aantal re-integratie-instrumenten (voorzieningen en vormen van ondersteuning) vastgelegd waar zij, in tegenstelling tot andere bijstandgerechtigden, geen aanspraak op kunnen doen
- Plan van aanpak: ten aanzien van de arbeidsinschakeling van jongeren wordt het verplicht gesteld een plan van aanpak op te stellen, waarin een uitwerking van de ondersteuning door de gemeente en de verplichting van de jongere zijn opgenomen.
- Alleenstaande ouders: het is mogelijk regels te stellen over de verlengde vrijlating van arbeidsinkomsten van alleenstaande ouders

Verordening participatie schoolgaande kinderen

De regering heeft er voor gekozen om de gemeenteraden voor te schrijven dat zij gehouden zijn per 1 januari 2012 een verordening op te stellen met betrekking tot het verlenen van categoriale bijzondere bijstand voor de kosten in verband met maatschappelijke participatie van ten laste komende kinderen (conform artikel 35, vijfde lid, van de WWB).

De verordening krijgt op voorhand geen structureel karakter. De effecten van de verordeningplicht op de participatie van de betreffende doelgroep worden na twee jaar geëvalueerd. Vervolgens vindt een beoordeling plaats of het wel of niet wenselijk is om structureel te blijven verplichten om op het beleidsterrein van participatie van kinderen, regels in een verordening vast te leggen en is er een afwegingsmoment om te bezien hoe hiermee verder moet worden omgegaan.

2. Wat besluit de raad/wat krijgt de raad als hij "ja" zegt?

Het doel van dit advies is u te informeren en adviseren over de verordeningen WWB. Middels deze wijzigingen zijn de verordeningen technisch in lijn gebracht met de gewijzigde Wet werk en bijstand per 1 januari 2012.

Door in te stemmen met de desbetreffende verordeningen beschikt de gemeente Bergen weer over een juridisch actueel kader, welke noodzakelijk is voor de inwoners van de gemeente Bergen zodat zij weten welke regels en voorwaarden de gemeente ten aanzien van de WWB hanteert en waaraan de rechter in bezwaar – en beroepszaken het beleid van de gemeente kan toetsen.

Mede gelet op de zeer korte invoeringstermijn van deze wetswijziging, is de keuze nu om de overgang naar de nieuwe WWB per 2012 vooralsnog 'beleids- arm' te laten plaatsvinden. Met 'beleidsarm' wordt bedoeld dat, binnen het nieuwe wettelijk kader, het huidige gemeentelijk beleid, zoals verwerkt in de verordeningen, in stand wordt gelaten en de noodzakelijke technische wijzigingen zijn doorgevoerd. Een en ander in afwachting van de Wet werken naar vermogen die per 1 januari 2013 in werking treedt. Dit biedt de mogelijkheid flexibeler in te spelen op ontwikkelingen en bijv. aanpassingen op basis van evaluaties sneller door te voeren.

Note: De participatieverordening van de gemeente Bergen is van 2004. Omdat wij met deze wetswijzigingen in het kader van de WWB de huidige Re – integratieverordening van de gemeente Bergen willen actualiseren hebben wij deze net als bovenstaande verordeningen beleidsarm ingevuld. De nieuwe participatieverordening voldoet hiermee vervolgens ook aan het nieuwe wettelijke kader. Dit biedt de mogelijkheid flexibeler in te spelen op ontwikkelingen en bijv. aanpassingen op basis van evaluaties sneller door te voeren.

3. Waarom wordt dit onderwerp nu aan de raad voorgelegd?

raadsbevoegdheid

4. Wie heeft er allemaal met de beslissing van de raad van doen?

De WMO Adviesraad is gevraagd in te stemmen met de verordeningen.

Ook is regionaal overleg gevoerd met de gemeenten Noord – Kennemerland. De verordeningen zijn hierdoor regionaal afgestemd.

a. **Burgerparticipatie** burgerparticipatie

N.v.t.

b. **Externe communicatie** n.v.t.

c. **Externe overleg gevoerd met** n.v.t.

5. Waaruit bestaan de andere mogelijkheden om het doel te bereiken?

Met het vaststellen van de verordeningen beschikt de gemeente weer over een juridisch actueel kader. Er zijn geen andere mogelijkheden om het doel te bereiken.

6. Wanneer wordt de beslissing van de raad uitgevoerd, gerealiseerd en wanneer wordt de raad daarover gerapporteerd?

De verordeningen treden in werking op 1 mei 2012.

7. Welke middelen zijn met dit voorstel gemoeid?

De bekostiging van de WWB is als volgt:

- Het I – deel (Inkomensvoorziening)
- Het Participatiebudget

De overheid wil de uitkeringsafhankelijkheid terugdringen door het bevorderen van arbeidsparticipatie en door het op een aantal punten aanscherpen van de wet per 1 januari 2012 (bijvoorbeeld: denk aan gezinsbijstand, een zoektermijn voor jongeren etc.).

Doordat er minder mensen aanspraak kunnen maken op een uitkering zal dit eerder tot minder dan meer uitgave leiden. Het is nog niet bekend wat de financiële gevolgen zijn. Dit zal op een later moment duidelijk worden.

Zijn er externe subsidiebronnen en welke zijn dit? (verplicht antwoord)

N.v.t.

8. Waarom moet de raad dit besluit met deze mogelijke oplossing nemen?

Per 1 januari 2012 is de Wet aanscherping WWB in werking getreden.

Op basis van deze nieuwe ontwikkelingen rond de gewijzigde uitgangspunten van de WWB zijn praktische aanpassingen nodig onder meer rond de verordeningen. De volgende verordeningen zijn aangepast: toeslagenverordening, afstemmingsverordening, langdurigheidstoelagverordening en de participatieverordening.

Daarnaast is de gemeenteraad verplicht een verordening vast te stellen i.v.m. het terugdringen van het aantal kinderen dat maatschappelijk niet meedoet om financiële redenen. Deze verordening wordt 'participatie schoolgaande kinderen' genoemd. De verordeningen zijn nu gereed, regionaal afgestemd en worden u voor advies voorgelegd.

Bijlagen:

- Toeslagenverordening Wet werk en bijstand gemeente Bergen 2012;
- Afstemmingsverordening WWB, IOAW en IOAZ gemeente Bergen 2012;
- Verordening Langdurigheidstoelage gemeente Bergen 2012;
- Participatieverordening gemeente Bergen 2012;
- Verordening participatie schoolgaande kinderen Wet werk en bijstand gemeente Bergen 2012.
- Overzicht wijzigingen verordeningen

Bergen, 28 februari 2012

College van Bergen

drs. W.J.M. Bierman
secretaris

drs. H. Hafkamp,
burgemeester